

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **S. M.,** zastoupený Mgr. Františkem Drlíkem, advokátem se sídlem nám. Míru 137/9, Šumperk, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, ve věci nejasného podání, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 19. 6. 2018, č. j. 65 Na 2/2018 - 62,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Františku Drlíkovi, advokátovi se sídlem nám. Míru 137/9, Šumperk, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4114 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí krajského soudu

[1] Žalobou ze dne 5. 2. 2018 se žalobce domáhal, aby soud *„uložil žalované vést správní řízení a vydat rozhodnutí dle jeho návrhu ze dne 21. 1. 2018 a ze dne 30. 1. 2018“*. Žalobce také požádal, aby soud *„nařídil předběžným opatřením žalované provádět žalobci exekuční srážky z životního minima a vrátit mu všechny sražené peníze“*. Podáním ze dne 15. 5. 2018,

které označil jako doplnění žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, žalobce (již prostřednictvím svého advokáta) k výzvě krajského soudu ze dne 13. 4. 2018, č. j. 65 Na 2/2018 – 40, upřesnil svoji žalobu tak, že nezákonnost v jednání žalované spatřuje v tom, že mu tato *„sráží z jeho částečného invalidního důchodu I. stupně peníze*. (...) *Žalovaná je nečinná ve věci souběhu mého částečného invalidního důchodu a mého výdělku ze závislé činnosti, žalovaná toto má povinnost zkoumat přímo ze zákona a v případě souběhu mi nemůže nic srážet z důchodu. K tomu dodávám, že výpověď z pracovního poměru ze dne 19. 3. 1981, která mi byla dána, je neplatná od samého počátku.* (...) *Nikdo mi nevyplatil mou mzdu od r. 1981 a tento stav trvá doposud. Za perzekuci a postižení dle zákona č. 198/1993 Sb., ustanovení § 8, žádám o odškodnění nečinnosti, která trvá již 25let! Žalovaná má za to odpovědnost přímo ze zákona.*“ V petitu přitom žalobce výslovně uvedl: „*Žádám, aby soud nařídil předběžné opatření, kterým uloží žalované povinnost vrátit mi sražené peníze a zakázal žalované provádět srážky z mého částečného invalidního důchodu pro jejich nezákonnost. Žádám, aby soud nařídil žalované vymáhat po obou mých zaměstnavatelích dlužnou mzdu a tu zaslat k rukám žalobce do pěti dnů a současně aby uložil zaměstnavateli uhradit veškeré pojištění, k němuž má povinnost vč. příslušenství. Žádám, aby soud uložil žalované povinnost uhradit žalobci odškodnění podle ustanovení § 8 zák. č. 198/1993 Sb., v platném znění.*“

[2] Usnesením ze dne 19. 6. 2018, č. j. 65 Na 2/2018 - 62, pak Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci předmětnou žalobu odmítl.

[3] V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud nejprve obsáhle zrekapituloval argumentaci žalobce uplatněnou v rámci řízení před krajským soudem. K požadavku žalobce, aby soud uložil žalované povinnost vrátit mu sražené peníze a zakázal jí provádět srážky z jeho částečného invalidního důchodu, krajský soud předně poukázal na § 2 s. ř. s. a dále na § 299 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“).

[4] Krajský soud následně konstatoval, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 13. 12. 2006, č. j. 3 Ads 80/2006 - 49) je v případě, kdy žalobce napadá provádění srážek z invalidního důchodu dle § 299 o. s. ř., nutno žalobu odmítnout, neboť otázka výkonu rozhodnutí formou srážek z důchodu nespadá do pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví, nýbrž do pravomoci obecných soudů rozhodujících dle o. s. ř. Protože žalobce v nyní projednávané věci napadl výkon srážek z invalidního důchodu, přičemž k rozhodování o této otázce jsou povolány soudy v občanském správním řízení, byla žaloba v této části krajským soudem odmítnuta ve smyslu § 46 odst. 2 s. ř. s.

[5] Do pravomoci správních soudů rovněž nepatří ukládání povinnosti správním orgánům, aby vymáhaly po zaměstnavatelích žalobce dlužnou mzdu. Vzhledem k tomu, že soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob, což práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů nejsou, krajský soud žalobu v této části odmítl také dle § 46 odst. 2 s. ř. s.

[6] Pokud se jednalo o „*odškodnění nečinnosti*“, tedy požadavek žalobce, aby krajský soud uložil žalované povinnost uhradit mu odškodnění podle zákona č. 198/1993 Sb., o

protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 198/1993 Sb.“), krajský soud konstatoval, že v řízení na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 s. ř. s. se může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, jen ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu.

[7] V posuzovaném případě však žalobce před krajským soudem netvrdil, že by nějaké prostředky na ochranu proti nečinnosti u žalované uplatnil. V takovém případě nemůže krajský soud nařídit vydání rozhodnutí, neboť není splněna podmínka řízení. V dané věci chybí bezvýsledné vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti. Dále krajský soud uvedl, že z podání žalobce ani z jeho doplnění není zřejmé, zda je vůbec nějaké správní řízení o odškodnění jeho osoby dle zákona č. 198/1993 Sb., v němž by žalovaná byla nečinná, vedeno. S ohledem na nesplnění podmínky řízení, tj. nevyčerpání prostředků na ochranu proti nečinnosti u správního orgánu, tak krajský soud žalobu i v této části odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[8] Krajský soud tudíž žalobu ve všech jejích dílčích částech odmítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti tomuto usnesení krajského soudu podal v zákonné lhůtě kasační stížnost opřenou o § 103 odst. 1 písm. a), b), c) d) a e) s. ř. s.

[10] V kasační stížnosti stěžovatel nejprve zcela obecným způsobem namítl porušení Ústavy, konkrétně čl. 3, čl. 4 a čl. 10, jakož i Listiny základních práv a svobod, a to čl. 3 odst. 3, čl. 36 odst. 2, čl. 37 odst. 2. Následně stěžovatel uvedl, že *„argumentace krajského soudu, která vedla k vydání napadeného usnesení, má za cíl nepostihnout materiální jádro žaloby a návrhu na vydání předběžného opatření a nemůže obstát v rovině úvah o porušení práva na spravedlivý soudní proces. Rozhodnutí je podle žalobce zmatečné, když krajský soud vůbec nerozhodoval o předmětném opatření, které žalobce v této věci navrhl vydat. Krajský soud nepostihl podstatu správní žaloby, která prioritně byla zaměřena na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, s tím, že řízení, které této žalobě předcházelo, vykazovalo zásadní právní vady.“* Krajský soud pak měl podle stěžovatele v napadeném rozhodnutí nesprávně vycházet také z toho, že stěžovatel nevyčerpal všechny prostředky ochrany a že je u něj dán nedostatek pravomoci ve správním soudnictví. Podle stěžovatele měl krajský soud ve věci nařídit jednání a provést řádné dokazování, avšak tento postup nebyl dodržen, což činí jeho rozhodnutí předčasným a nezákonným. Stěžovatel dále uvedl, že *„jednoznačně v žalobě formuloval a konkretizoval žalobní body, kterými se bránil proti nesprávnosti postupu žalované a nesprávnostem a nezákonnostem, které vydání žalobou napadeného rozhodnutí předcházely. Procesní pochybení žalované a v řízení, jež napadenému rozhodnutí žalované předcházelo, tak zůstala stranou a nebyl naplněn požadavek řádného přístupu k soudní ochraně.“* Závěrem kasační stížnosti stěžovatel poukázal na to, že Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci vede další řízení pod sp. zn. 72 Ad 30/2018, což podle jeho názoru zákon zakazuje.

[11] Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaná se ve svém vyjádření zcela ztotožnila s usnesením krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[14] Úvodem samotného posouzení předmětné věci je však třeba zdůraznit, že podřadil-li stěžovatel důvody kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s., není tato kvalifikace správná, neboť směřuje-li kasační stížnost proti usnesení soudu o odmítnutí žaloby, připadá v úvahu pouze důvod podle písm. e) citovaného ustanovení, tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. V této souvislosti lze odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný pod č. 625/2005 Sb. NSS, v němž bylo vysloveno: „*Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod také spadá případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.*“ Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tedy v sobě zahrnuje jak nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu, tak i procesní pochybení soudu, která tomuto rozhodnutí předcházela. Nesprávná kvalifikace stížnostních důvodů stěžovatelem však není na překážku projednání kasační stížnosti. Stačí, aby stěžovatel důvody tvrdil (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publ. pod č. 161/2004 Sb. NSS).

[15] K namítané nepřezkoumatelnosti usnesení krajského soudu Nejvyšší správní soud předně uvádí, že pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 – 71). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je pak dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 2 Afs 203/2016 - 51). Již zmíněným rozsudkem č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 je vymezena též nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost, a to tak, že za nesrozumitelné je třeba obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy,

kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Meritorní přezkum je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadené usnesení nepochybně splňuje, neboť je z něj zřejmé, jakými úvahami byl v rámci posouzení věci krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Nejvyšší správní soud tak v přezkoumávaném usnesení neshledal jakýkoliv výše popsaný deficit, jenž by měl za následek jeho nepřezkoumatelnost.

[16] Na tomto místě je pak vhodné poukázat na skutečnost, že v kasační stížnosti stěžovatel na argumentaci krajského soudu nijak konkrétně nereagoval. Uplatnil pouze naprosto obecná tvrzení o nesprávném postupu a hodnocení věci krajským soudem. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70). Obsah a kvalita kasační stížnosti tak do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i samotný obsah rozsudku soudu. Bylo proto plně na odpovědnosti stěžovatele, aby v kasační stížnosti řádně specifikoval skutkové a/nebo právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54, a ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42).

[17] Ničím nekonkretizované tvrzení stěžovatele, jež se týkalo porušení čl. 3, čl. 4 a čl. 10 Ústavy, jakož i čl. 3 odst. 3, čl. 36 odst. 2, čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod přitom není řádně uplatněnou stížní námitkou. Ta musí zahrnovat skutkové či právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Proto je třeba v kasační stížnosti uvést, v čem podle názoru stěžovatele pochybil krajský soud v řízení o žalobě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 – 41, nebo ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Afs 94/2006 - 99). Nejvyšší správní soud se z tohoto důvodu zabýval toliko kasačními námitkami v kasační stížnosti řádně vymezenými, a nikoliv prostým odkazem na porušení vyjmenovaných článků Ústavy a Listiny základních práv a svobod. K tomu je nutné upozornit též na skutečnost, že Nejvyšší správní soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele, neboť by takovým postupem přestal být nestranným rozhodčím sporu a nepřípustně by přebíral roli advokáta.

[18] Pokud se dále jedná o tvrzení stěžovatele, že „*krajský soud nepostihl podstatu správní žaloby, která prioritně byla zaměřena na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu*“, Nejvyšší správní soud shledal v této části hodnocení krajského soudu zcela zákonným. Z podané žaloby (resp. jejího doplnění) totiž vyplynul stěžejní požadavek stěžovatele, a sice aby soud „*uložil žalované povinnost vrátit mu sražené peníze a zakázal jí provádět srážky z jeho částečného invalidního důchodu*“. Z doplnění žaloby ze dne 15. 5. 2018, jakož i z příloh, které stěžovatel k tomuto podání připojil, je zároveň zřejmé, že namítané srážky z důchodu jsou prováděny dle § 299 o. s. ř. V daném kontextu je tak naprosto přiléhavý odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2006, č. j. 3 Ads 80/2006 – 49, v němž bylo vysloveno, že „*[z] obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka brojí zejména proti srážkám z invalidního důchodu; tyto srážky z důchodu jsou však prováděny v souladu s § 299 o. s. ř. v důsledku soudem nařízené exekuce a nejsou předmětem tohoto soudního přezkumu. Otázka výkonu rozhodnutí formou srážek z důchodu totiž nespadá do pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví, nýbrž do pravomoci*

obecných soudů rozhodujících podle občanského soudního řádu." Shodně poté Nejvyšší správní soud judikoval i v rozsudku ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Ads 39/2017 – 20.

[19] Krajský soud tudíž posoudil rozhodnou otázku správně, neboť ve smyslu shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu spadá přezkum výkonu rozhodnutí formou srážek z důchodu (§ 299 o. s. ř.) do úseku civilního soudnictví. Vzhledem k tomuto závěru tak soud postupoval v souladu se zákonem (§ 46 odst. 2 s. ř. s.), když v této části žalobu odmítl z důvodu absence pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví (§ 2 s. ř. s.).

[20] Současně je třeba přisvědčit i právnímu názoru krajského soudu, že do pravomoci správních soudů nepatří ani stěžovatelem požadované uložení povinnosti žalované (tj. správnímu orgánu), aby vymáhala po dřívějších zaměstnavatelích stěžovatele dlužnou mzdu. Poukazoval-li k tomu stěžovatel v žalobě na *„nevyplacenou mzdu od r. 1983"* (resp. předtím u od roku 1981 – viz bod I. doplnění žaloby, tj. přípisu z 15. 5. 2018, č. l. 43 zezadu ve spise krajského soudu), jakož i na *"neplatnou výpověď z pracovního poměru ze dne 20. 5. 1983"* (resp. předtím od roku 1981 – viz tamtéž), zjevně se domáhal ochrany ve sporu pracovněprávním, tedy ve věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, a nikoliv soud správní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2009, č. j. 1 As 9/2009 - 86). Soudy ve správním soudnictví jsou povolány k ochraně veřejných subjektivních práv fyzických i právnických osob, což však práva a povinnosti plynoucí z pracovněprávních vztahů nejsou. Krajský soud proto žalobu i v této části správně odmítl (§ 46 odst. 2 s. ř. s).

[21] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval blíže neodůvodněným tvrzením stěžovatele, že *„krajský soud měl v napadeném rozhodnutí nesprávně vycházet z toho, že nevyčerpal všechny prostředky ochrany*". V rovině obecnosti, v níž je předmětná námitka stěžovatele uplatněna, však tato nijak nepolemizuje s tím, jak se s danou otázkou dříve vypořádal krajský soud. Smyslem soudního přezkumu přitom není opakovat již jednou vyřčené, a proto je zcela namístě, aby zdejší soud ve shodě s názorem krajského soudu v tomto kontextu odkázal na odůvodnění jeho rozhodnutí, které poskytuje dostatečnou odpověď na posuzovanou kasační námitku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006 - 86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47).

[22] Krajský soud v dané věci k námitce týkající se *„nečinnosti*" poukázal na to, že stěžovatel konkrétně žádal, aby soud uložil žalované povinnost uhradit mu odškodnění nečinnosti dle zákona č. 198/1993 Sb. V řízení na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 s. ř. s. se může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, jen ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu. V nyní posuzovaném případě však stěžovatel nijak netvrdil, že by nějaké prostředky na ochranu proti nečinnosti u žalované uplatnil. Krajský soud tudíž nemohl nařídit vydání rozhodnutí, neboť nebyla splněna podmínka řízení, tedy bezvýsledné vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti. Nadto krajský soud zcela případně doplnil, že z podání stěžovatele nebylo vůbec zřejmé, zda je či bylo nějaké

správní řízení u žalované (o odškodnění jeho osoby dle zákona č. 198/1993 Sb.), v němž by došlo k nečinnosti, vedeno. Nutno podotknout, že stěžovatel takové případné řízení nespecifikoval (datem, spisovou značkou či jinak) ani v rámci předmětné kasační námitky, když nijak neupřesnil své tvrzení o tom, že *„vyčerpal všechny prostředky ochrany“*. Existence takového řízení současně nevyplynula ani z vyjádření žalované v průběhu soudního řízení. Za daného stavu tak Nejvyšší správní soud přisvědčil postupu krajského soudu, který s ohledem na nesplnění podmínky řízení žalobu také v této části odmítl [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s].

[23] Právní názor krajského soudu je třeba upřesnit jen v tom, že nesplněnou podmínkou řízení, která měla být důvodem odmítnutí této části návrhu, mělo být to, že stěžovatel se podáním, které i přes dostatečně pečlivé úsilí soudu, včetně ustanovení zástupce z řad advokátů, zůstalo nejasné a zmatené, domáhal vydání rozhodnutí, jež podle platného práva nelze vydat a k jehož vydání nemá pravomoc žádný orgán. Stěžovatel se tedy svým návrhem domáhal uložení povinnosti, kterou z povahy věci nebylo možno žádnému správnímu orgánu uložit. Chybělo plausibilní tvrzení o takovém nezákonném jednání orgánu veřejné správy, jehož následkem by mohlo být v případě, že by bylo tvrzení pravdivé, vydání rozsudku ve věci nečinnostní žaloby ukládajícího tomuto orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé či osvědčení. Obdobný právní názor lze ve vztahu k zásahové žalobě nalézt v bodech 59 až 66 rozsudku rozšířeného senátu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160, č. 3687/2018 Sb. NSS, viz zejména první věta bodu 63: *„Pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu.“* Nejvyšší správní soud podotýká, že si je vědom, že rozsudek rozšířeného senátu byl zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18. Důvodem zrušení byla chybná interpretace žalobních lhůt u nezákonných zásahů, avšak nikoli samotná metodologie postupu při posuzování přípustnosti a důvodnosti zásahové žaloby – proti ní Ústavní soud ničeho nenamítal. Právní názory rozšířeného senátu, zejména pokud se týkají počítání lhůt, je proto třeba vnímat ve světle uvedeného nálezu a patřičným způsobem je korigovat.

[24] Krajský soud tedy měl o splnění podmínky řízení spočívající ve vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví ke stěžovatelově ochraně proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 odst. 1 s. ř. s.), uvažovat teprve tehdy, až by na jisto postavil, že stěžovatelovo žalobní tvrzení je plausibilní ve výše uvedeném smyslu. Uvedená drobná nepřesnost však nic nemění na zcela správném závěru krajského soudu, že žaloba měla být i ve své „nečinnostní“ části odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[25] Nejvyššímu správnímu soudu pak není jasná zmínka stěžovatele o *„napadeném rozhodnutí žalované“*, která se v podané kasační stížnosti (resp. jejím doplnění) několikrát objevila. V nyní řešené věci se totiž vůbec nejednalo o soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu, když žádné rozhodnutí žalované nebylo podanou žalobou napadeno. Samotný stěžovatel se přitom výslovně domáhal *„ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu“* (resp. i ochrany před nečinností), avšak ani z textu žaloby nijak

nevyplývá existence jakéhokoliv vedeného řízení či rozhodnutí žalované, jež by mělo být předmětem přezkumu správním soudem. Jedná se tedy o zjevně zmatečné tvrzení stěžovatele, k čemuž Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že ani on, ani krajský soud není povinen extrahovat z podání stěžovatele množství nesystematicky a nelogicky uspořádaných argumentů a blíže reagovat na sebemenší detail stěžovatelova podání. Správní soudy zároveň nejsou povinny ani oprávněny domýšlet argumenty za stěžovatele, jak ostatně Nejvyšší správní soud už dříve vyslovil. Ty jsou totiž povolány k zodpovězení zásadních sporných právních otázek srozumitelně nastolených stěžovatelem v žalobě či v kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2018, č. j. 8 As 138/2016 - 64).

[26] Stěžovatel konečně také namítl, že krajský soud nenařídil jednání, ačkoli stěžovatel s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání nesouhlasí. Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. jednání nařídí předseda senátu jen k projednání věci samé. O tuto situaci se však v daném případě nejednalo. Krajským soudem totiž nebylo rozhodováno o věci samé, když ten správní žalobu odmítl, a to v části podle § 46 odst. 2 s. ř. s. pro nedostatek pravomoci ve správním soudnictví a v části dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Postup krajského soudu tak byl zcela v souladu se zásadou hospodárnosti soudního řízení správního, neboť by bylo zcela nadbytečné, aby správní soud nařídil jednání za stavu, kdy je zřejmé, že o věci samé nebude rozhodováno. Není proto vadou řízení, pokud krajský soud odmítl žalobu bez nařízení jednání, zjistil-li již při předběžném projednání věci, že zde jsou naplněny podmínky pro odmítnutí žaloby. Za postup *contra legem* (za vadu řízení) pak nelze považovat ani postup krajského soudu, který nevyzval stěžovatele k vyslovení souhlasu s rozhodnutím o věci samé bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s), měl-li opodstatněně za to, že ve věci nejsou dány podmínky řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2011, č. j. 7 Afs 50/2011 – 127, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 6 As 183/2017 – 28, a ze dne 15. 6. 2018, č. j. 5 Afs 7/2018 - 39). Proto ani tato kasační námitka nebyla shledána důvodnou.

[27] Pokud stěžovatel závěrem kasační stížnosti poukázal opět naprosto nekonkrétním způsobem na to, že Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci vede další řízení pod sp. zn. 72 Ad 30/2018, což podle jeho názoru zákon zakazuje, Nejvyšší správní soud v odpovídající rovině obecnosti uvádí, že je-li stěžovatelem zmíněné řízení u krajského soudu skutečně vedeno, bude plně na tomto soudu, aby ve věci postupoval v souladu se zákonem a v případě shledání totožnosti věci rozhodl způsobem tomu odpovídajícím [viz § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud tedy ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti

účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[30] Krajským soudem byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát; zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 9 věta poslední s. ř. s.). Ustanovenému advokátu náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Zástupce provedl v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, kterým bylo podání kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Jelikož je ustanovený zástupce registrovaným plátcem DPH, zvýšil soud přiznanou odměnu o částku 714 Kč, která odpovídá 21% sazbě této daně. Částka v celkové výši 4114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2018

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu
(řádná dovolená)

v zastoupení JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu